

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu á búvörulögum nr. 99/1993 (framleiðendafélög). ATRN25060286.
Ráðuneyti	Atvinnuvegaráðuneyti/Skrifstofa landgæða og dýraheilsu
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	3. október 2025

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifabáttum fyrir ríkið

- Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifabættir á fjárhag ríkissjóðs.
Ekki er gert ráð fyrir að samþykkt frumvarpsins hafi áhrif á útgjöld fyrir ríkissjóð en ítarlegra mat á áætluðum fjárhagsáhrifum mun liggja fyrir samhliða samningu frumvarpsins.
- Tekjubreytingar.**
Ekki er gert ráð fyrir að samþykkt frumvarpsins hafi áhrif á tekjur ríkissjóðs.
- Útgjaldabreytingar.**
Ekki er gert ráð fyrir að samþykkt frumvarpsins hafi áhrif á útgjöld ríkissjóðs.
- Eignabreytingar.**
Ekki er gert ráð fyrir að samþykkt frumvarpsins hafi áhrif á eignir ríkissjóðs.
- Aðrir áhrifabættir varðandi ríkisfjármál.**
Á ekki við.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

- Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:
Á ekki við.
- Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks, t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?
Á ekki við.
- Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?
Nei.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

- Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið.**
Frumvarpið snertir fyrst og fremst bændur, framleiðendafélög og neytendur og er lögð áhersla á að ákvæði þess styrki stöðu bænda og skapi tækifæri til aukinnar samvinnu og verðmætasköpunar. Styrking á stöðu bænda, þ.e. frumframleiðenda, í virðiskeðjunni þykir líkleg til að leiða til breyttrar dreifingar á afkomu og sanngjarnari skiptingu hennar innan virðiskeðjunnar. Með heimild til aukins samstarfs má tryggja betri samhæfingu,

upplýsingaflæði, nýtingu upprunamerkinga og lækkun kostnaðar. Með því er stutt við framleiðslu heilnæmra matvæla sem er til hagsbóta fyrir neytendur.

2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur, sbr. lög nr. 27/1999?

Ekki er gert ráð fyrir verulegum áhrifum og fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði.

3. Samkeppnisskilyrði.

Ekki líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti. Frumvarpið miðar að því að tryggja innlendum frumframleiðendum betri samkeppnisskilyrði og tækifæri til hagræðingar og samstarfs, sér í lagi í ljósi laga nr. 30/2024. Þá er lagt til í frumvarpinu að Samkeppniseftirlitið hafi eftirlit með framkvæmd ákvæða er varða framleiðendafélög sem og skyldur afurðastöðva og framleiðendafélaga sem hafa verulega markaðshlutdeild í tilteknum búvörum á markaði.

D. Önnur áhrif

1. Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011.

Áformaðar breytingar á ákvæðum búvörulaga munu ekki hafa fjárhagsleg áhrif á sveitarfélög.

2. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi).

Á ekki við.

3. Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000.

Á ekki við.

4. Áhrif á byggðalög.

Á ekki við.

5. Áhrif á frjáls félagasamtök.

Á ekki við

6. Áhrif á jafnrétti kynjanna.

Meginmarkmið frumvarpsins er að tryggja að ákvæði búvörulaga séu í samræmi við landbúnaðarstefnu Íslands til ársins 2040. Talið er að áhrif frumvarpsins séu þau sömu á alla hópa, óháð kyni, og að það hafi lítil sem engin áhrif á stöðu kynjanna. Ekki verður séð að frumvarpið hafi áhrif á jafnrétti kynjanna og því ekki talin þörf á að jafnréttismeta það frekar.

7. Áhrif á lýðheilsu.

Á ekki við.

8. Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir.

Á ekki við.

9. Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri.

Á ekki við.

10. Áhrif á stjórnsýslu, svo sem hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni.

Í frumvarpinu er lagt til að Samkeppniseftirlitið hafi eftirlit með framkvæmd þeirra ákvæða sem frumvarpið mælir fyrir um. Samræmist það þeim verkefnum sem eftirlitinu er þegar falið skv. lögum og ætti frumvarpið því að hafa óveruleg áhrif.

11. Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, svo sem aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar.

Á ekki við.

12. Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun.

Á ekki við.

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. **Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag.**
Ekki er gert ráð fyrir að samþykkt frumvarpsins hafi áhrif á útgjöld fyrir ríkissjóð.
2. **Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á.**
Á ekki við.
3. **Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat).**
Á ekki við.

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. **Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?**
2. **Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?**
3. **Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?**